

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
ROZDZIAŁ I. TEORIA OSOBLIWOŚCI RELIGII.....	15
Rekonstrukcja	16
„Definicja” religii w Pierwszych zasadach.....	16
Kontekst definicji – cechy specyficzne religii.....	18
Nadprzyrodzoność a Tajemnica.....	22
Teorie genezy religii – animizm, manizm i geneza bogów	24
Religia a magia	27
Sposoby przedstawiania przedmiotu kultu	31
Fetysze i idole	31
Kult zwierząt	32
Kult roślin i przyrody	35
Sposób przekazu podań religijnych	36
Kult, obrzęd, rytuał	37
Społeczne wymiary religii.....	41
Praktyka badawcza Spencera	44
Podsumowanie	45
Przetworzenie.....	46
Próba określenia empirycznego sensu pojęcia Tajemnicy	46
Sacrum a profanum	47
Numinozum	51
Krytyka pojęcia nadprzyrodzoności.....	57
Nadprzyrodzoność a zdrowy rozsądek	60
Nadprzyrodzoność a nauka.....	62
Czy buddyzm jest religią?	64
Synteza.....	65
Magia a religia	69
Próby odróżnienia magii od religii.....	69
Relacje między magią a religią	74
Określenie magii	76
Działania religijne.....	79
Typy działań religijnych.....	81
Symbol religijny	85
Dyskurs religijny	90
„Eklezja” – zgromadzenie	97
Co jest, a co nie jest społeczne	97
Społeczny wymiar religii.....	99
Podsumowanie – zasady socjologicznej analizy religii.....	104
Struktura religii	104
Wąskie a szerokie rozumienie religii.....	105
Religia realna a nominalna.....	106
Religie prywatne i społecznie zobiektywizowane	107
O socjologicznej teologii i metodologicznym ateizmie	108
ROZDZIAŁ II. UWARUNKOWANIE RELIGII PRZEZ INNE ZJAWISKA SPOŁECZNE.....	110
Rekonstrukcja	110
Miejsce religii w społeczeństwie	111
Stopnie złożoności społeczeństw a rozwój wierzeń i instytucji religijnych.....	115

<i>Charakter organizacji społecznej a religia</i>	127
<i>Religia zgody, religia wrogości</i>	129
<i>Klasy a typy religii</i>	131
<i>Mechanizm wpływu</i>	132
Przetworzenie	138
<i>Uwarunkowanie a autonomia</i>	138
<i>Religie uwarunkowane przez stopień złożoności społeczeństwa</i>	140
<i>„Ewolucja” jako kategoria badań socjoreligijnych</i>	140
<i>Tak zwana tendencja monoteistyczna</i>	146
<i>Problemy z ewolucjonistyczną terminologią</i>	148
<i>Tendencje w rozwoju religii</i>	149
<i>Tendencja do totalnego monoteizmu</i>	151
<i>Złożoność społeczeństwa a organizacja religijna</i>	153
<i>Miejsce religii w społeczeństwie a tak zwana teza sekularyzacyjna</i>	154
<i>Spółczeństwa zróżnicowane ze względu na charakter organizacji społecznej a religia</i>	157
<i>Formy idealne religii wrogości i religii zgody</i>	158
<i>Typy organizacji a wierzenia religijne</i>	162
<i>Inne typy</i>	162
<i>Klasy, stany a religia</i>	164
<i>Klasy a socjologia religii</i>	164
<i>Podejścia do wpływu zróżnicowania społecznego na religię</i>	165
<i>Uwarunkowany przez położenie klasowy sposób życia a religia</i>	166
<i>Wpływ interesów klasowych, stosunków między klasami na religię</i>	175
ROZDZIAŁ III. ODDZIAŁYWANIE RELIGII NA INNE SYSTEMY SPOŁECZNE	182
Rekonstrukcja	183
<i>Tajemnica</i>	183
<i>Teorie genezy religii</i>	185
<i>Religia a moralność</i>	187
<i>Religia a organizacja polityczna</i>	189
<i>Religia a organizacja militarna</i>	193
<i>Religia a gospodarka</i>	195
<i>Religia a nauka</i>	197
Przetworzenie	199
<i>Ogólne formy oddziaływania religii na struktury pozareligijne</i>	200
<i>Religijne tłumaczenie rzeczywistości</i>	200
<i>Religijne wiązanie</i>	211
<i>Religijne ustanawianie celów i wartości</i>	221
<i>Religia a moralność</i>	230
<i>Odróżnienie</i>	230
<i>Typy i stopnie relacji</i>	233
<i>Religia a system polityczny</i>	234
<i>Religijność władzy</i>	234
<i>Formy i charakter oddziaływania</i>	235
<i>Religia a gospodarka</i>	243
<i>Organizacje religijne w gospodarce i formy bezpośredniego oddziaływania</i>	243
<i>Teoria środków produkcji materialnej a mechanizmy warunkowania</i>	244
<i>Oddziaływanie pośrednie</i>	247
<i>Religia a nauka</i>	249
<i>Odróżnienie</i>	249
<i>Kościoły a nauka i metafizyka</i>	250
<i>Oddziaływanie pośrednie</i>	253
<i>Wpływ religii na nauki o religii</i>	255
ZAKOŃCZENIE	259
Literatura	262
Herbert Spencer and problems of sociology of religion (Summary)	273